

15,19), já jsem vinný kmen pravý, a odtud napomíná: *manete in me et ego in vobis*, zůstanetež ve mně a já ve vás, poněvadž totižto *sicut palmas non potest ferre fructum a senectipso*, nisi *manserit in vite* (Joan., 15,4), slova jsou toho Slova věčného a praveho kmenu vinného; *sic nec vos nisi in me manseritis*, jakož ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, neostane-li při kmeni, též i vy jedině, leč zůstanete ve mně, a jakožto ten, skrze kterého *omnia facta sunt et sine ipso factum est nihil* (Joan., 1,6). Všechny věci učiněny jsou (totožto skrze to všemohoucí Slovo), a bez něho nic není učiněno. Patrnou dává příčinu svého napomenutí a vyřčeního mezi sebou a kmenem podobnosti, zjevně říkouce: *quia sine me nihil potestis facere*, nebť bez me nic nemůžete učiniti; na kterežto kofenu šepovaná Praha, jakožto pravá zahrada, spásitelnou vodou sv. křtu pokropena a nebeskou právě rosou božských milostí zavlažena, může se honositi a říci: *Flores mei, fructus honoris et honestatis* (Eccl., 24,22), kvítí mě, ovoce cti a poctivosti; *fructus multus* (Joan., 15,5), ovoce mnohé.

Jedním slovem na tom kofenu ujal Praha učiněna jest v pravdě *hortus deliciarum* (jak jí nazývá *Pater patriae* aneb Otec Vlasti, císař Karel, toho jména Šestý)¹⁶ *in quo reges deliciarum*, pravá rozkoš zahrada, ve které by sobě oblibovali králové. Vte pravim: *facta est ut hortus voluptatis* (Eccl., 36,35), učiněna jest jako zahrada rozkoše, ve které obliboje sobě *Rex Regum et Dominus Dominantium* (Apoc., 19,16), Král Králův a Pán Pánův a do které v způsobu ženicha laskavými slovy zve duši křesťanskou, jakožto milou nevěstu svou, řka: *veni in hortum meum, soror mea, sponsa* (Cant., 5,1), pojď již do zahrady mé, sestro má, choť, představje květné země spanilost: *flores apparatusunt in terra nostra* (Cant., 2,12), kvítí ukázalo se na zemi naší, a vykládaje vonných vlnic libeznost: *vinea florentes delictum odorem suum*, vlnice rozkvetlé vydaly vůni svou.

V této zahradě spatřuji já první a hned tak říkajíc v práhu vyrostlý kvítek spanilý a libezný, prvního knížete křesťanského v Praze, od práhu při svém počátku tak řečené, první kněžnu křesťanskou a první svatou, jak jmenem Lidmilu¹⁷ (Ex vita S. Ludmily), tak skutečným Bohu a lidem milou, kterážto po přijatém křtu svatém, jakožto spanilý květ, dohrě zavlaženy, všelikých ctností libeznou vůni vydávala, obzvláště pak v té ctnosti, ve které nebeskému Otci svému a spolu také našemu synu Boží chce nás míti podobně, říkouce: *estote misericordes, sicut et Pater vester misericors est* (Luc., 6,36), buďte milosrdní, jakož i Otec váš milosrdný jest, se cvičila, takže *mater pauperum* - matka chudého lidu - byla jest nazvána.

Spanilost a libeznost tohoto květu ona potvrčila ruka, která svatou Lidmilu na oným kofenu nikdy nepřehliivěním, nýbrž vždycky čerstvým a jadrným, jemným nedala *videre corruptionem* (Psal., 15,10), viděti žáhého porušení, hluboce vkotřenou zachovávala jak v chostným životě celistvou, tak po svatě smrti, pro ctnostný život podstoupené, neporušenou. Pravý *Amarantus* aneb v jazyku českém Kvetí milosti, kterážto květ té jest vlastnosti, že vodou zavlažený, novou dostává čerstvost a sídlo zachovává jadrnost, a odtud dle vlastnosti jeho následující dává se jemu nápis:

Nanquam languescit!

Nikdy neuvadně,
ani v zkázu padne.

Sotva od dveří této zahrady odcházím, na druhý kvítek rozkošný přicházím, anobž u dveří právě takový nacházím někdy boleslavských, nyní pražských svatě babý Lidmilý sv., vnoučka Václava¹⁸ (Ex vita S. Wenceslai), kterážto nejgenom zdědila od svatě babý své celou vůni všelikých ctností, nýbrž mnohem hojněji rozmnožila ji: pravá Lilie cherubinské čistoty, pravá růže serafimské lásky, konvalinka bělostnější nevinnosti, Fialka mnohokrásná pořízenosti, Majoránka silnovonná horlivě vroučnosti a jedním slovem: celá kyrla všelikého kvítí, roztočilou vydávajícího vůni všelikých ctností.

Darmo jak bohaprázdná nevěsta Dramonimn bohobojnou švegruši svou Lidmilu, tak nelidský bratr (nedaleko od stromu jablko), nelidské matce své Dramonimě podobný syn Boleslav, nevinného bratra svého Václava vynasuzovali se zabítí¹⁹, kteří svatou Lidmilu, ta ruka božská sv. Václava jak před západem časněho chranila, tak při východu slunce věčného a po západu časněho zvelebila. A obzvláště tuto ratolesti rozkošnou sv. Václava, na oným kofenu pravého kmenu vinného, který nese vinnu *germinans virgines* (Zach., 9,17), vho plodící panny, stále požisťující, oslavila jak skrze mnohé záznaky jiné, tak skrze panského těla jeho neporušení, vězňených z pražského žaláře vysvobození, úřadého ucha (jak neposkvěněného, tak neporušeného) s panským jeho tělem zářnčně spojení.

A není co pochybovati, že nabožným sv. Václava ctitelům jak někdy staroboleslavské, ve kterých květ časněho života svého zavřel, tak nyní dveře pražské, ve kterých květ věčného života svého rozvětel, skrze totižto ohrovené záznaky jsou otevřené k náležitěmu jeho uchu, ne darmo k svatému jeho tělu znovu přirostlenu.

Pravý Jezomín!²¹ Který také ani po západu slunce nepřestává kvěsti, nýbrž tenkrát rozkvetá nejlepě, odkudž také dle vlastnosti své nápis dostává:

Vespere floret!
Když slunce zachází,
jezomín vychází.

K prostředku pražské zahrady zdvihla měho zraku, třetí kvítek spatřuji, okolo prostředku druhého věku přijaté v Praze samospasitelné vřty křesťanské výborné kvetoucí, svatého Vojtěcha,²² pražského biskupa a mnohého národu jiného apoštola, po výkonaných prátech chvalitěných v prostředku Pražského hradu slavně odpovídajícího, kterážto na způsob knížete apoštolův, jemužto od mistra svého Krista bylo řečeno: *Tu me sequeris* (Joan., 21,19), ty pojď za mnou (a na oděku těchž Mistra svého: *Petr, amas me*, Petře, miluješ mě, odpovídajícího: *Domine, tu scis, quia amo te*, Pane, ty víš, že miluji tě, přikázáno: *pacce oves mea*, pas ovce mé); kterážto, pravim, na způsob knížete apoštolův sv. Petra dle vzbuzování Pane za tím Mistrém svým a Panem, *solum iustitiae* (Malach., 4,2), sluncem spravedlnosti, Kristem, šel pozorně. A svou k němu lásku v bedlivém pasení jeho ovčáček, *verbo et exemplo*, jak sloven, tak příkladem, pronukazoval ustavičně a vlastní kví svou do poslední krůpě vycezenou, potvrditi dostatečně. Pravý Kvet slunečný! Který z té příčiny v latinštem jazyku *solarequin* a v českém slunce následový aneb za sluncem jdoucí se nazývá, poněvadž stále za sluncem jako mláček za mláčkem se obrací a odtud také přivlastňují sobě nápis nese:

Ubi amor, ibi oculi.
Kde láska, tam oči
milého se točí.

Dále nesním se pusťiti do této zahrady výborné. Mnohá spanilost, přílišná libeznost jejího kvítí (jak rozličného, tak rozkošného) zaráží mě, v nížto samý hrad Pražský hojná jest zahrádka takového kvítí, hustě vyplněná různými mučednickými, karafiáty rozličné barvy vyznačující, liliení panen, takže není v roce měsíc, v měsíci lýden a v lýdu sotva den, ve kterém by nebylo spatřiti nového a nového květu takového, jakožto zasvěcených novému a novému z těch svatých, kterých v slavnym hradu Pražského chrámu metropolitním vynachází se *sacrae reliquiae* aneb svatě ostatky.

Uznávám já nyní za pravé ono svědeckví vysoce učného Balbina²³ z Tovařšistra Jelišova: *Vix credo* (praví on a já mlčet) *se snáším* *urbem ullam in Europa esse* (*nam Roman exceptio*), *in qua tam rata et tot sanctorum corpora ... invenire plus peregrinus possit* *sicut Pragae*, sotva věřim, aby v Evropě bylo některé místo (jediny Rim vyjímám), ve kterém